

Europaudvalget

Referat af 41. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 22. juni 2021

Tidspunkt: kl. 13.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Bjarne Laustsen (S), Rasmus Nordqvist (SF), Signe Munk (SF), Kim Valentin (V), Alex Ahrendtsen (DF) og Orla Østerby (UFG).

Desuden deltog: Klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen og skatteminister Morten Bødskov.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Samråd med klima-, energi- og forsyningsministeren om udfaldet af forhandlingerne om den europæiske klimalov

KOM (2020) 0080

KOM (2020) 0080 – samrådsspørgsmål A

EU-note (20) – E 36 (EU-nyt: Enighed om EU's klimalov)

Samrådsspørgsmål A:

Stillet af Rasmus Nordqvist (SF) og Signe Munk (SF)

»Ministeren bedes redegøre for udfaldet af forhandlingerne om den europæiske klimalov, og hvordan danske prioriteter er afspejlet i resultatet, samt oplyse, hvilke danske mærkesager ministeren har arbejdet for at fremme forud for, at Kommissionen fremlægger »Klar til 55«-pakken, der skal bidrage til at udmønte EU-målet om mindst 55 pct. reduktion i 2030.«

Rasmus Nordqvist: Tak til ministeren for at komme i dag. Det er jo en særlig uge, hvad angår klimaloven, da der skal stemmes i Europa-Parlamentet i denne uge. Derfor er det rigtig godt, at vi afholder samrådet netop nu. Der har både været ros til klimaloven og kritik af den, men det vigtige er, at det hele nu kommer til at handle om implementeringen. Vi kender det herhjemme fra: At vedtage og indføre en klimalov er noget andet end at implementere den. Vi stillere af samrådsspørgsmålet er meget interesserede i at få at vide, hvilke prioriteter regeringen har haft, og hvor man har presset på; for vi ved jo, at interesser varetages bedst, inden Kommissionen fremlægger noget. Sker det først efterfølgende, er vores mulighed for at byde ind ofte mere begrænset. Vi ser meget frem til at høre, hvad regeringen har valgt at prioritere i henhold til »Klar til 55«-pakken.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Tak for spørgsmålet, som jeg vil forsøge at besvare på bedste vis. Jeg vil først komme ind på den europæiske klimalov og dernæst på regeringens mærkesager forud for Kommissionens præsentation af »Klar til 55«-pakken.

Regeringen har høje klimaambitioner, og vi har fra begyndelsen haft fokus på, at disse ambitioner ikke udelukkende skal være nationale, men at de skal gælde for hele EU – og i øvrigt på globalt plan. Det er derfor glædeligt, at det er lykkedes at få sat en række danske aftryk på aftalen om klimaloven – på nogle punkter i tæt samarbejde med ligesindede lande.

Regeringen har fra begyndelsen sat sig i spidsen for, at EU – ligesom Danmark – ikke alene skulle have en europæisk klimalov, men at denne klimalov kom til at blive så ambitiøs som overhovedet muligt. Derfor var regeringen tidligt ude, og allerede i oktober 2019 – lang tid før de officielle forhandlinger begyndte – lykkedes det os at samle 11 progressive EU-lande, som ville støtte os i ønsket om, at EU's 2030-mål skulle øges markant.

Med klimaloven har man nu fået lovfastsat EU's opjusterede klimamål for 2030 til mindst 55 pct. i forhold til 1990. Fra dansk side havde vi gerne set et endnu højere 2030-mål, nemlig helt op til 65 pct. Det ville ikke alene have sikret yderligere CO₂-reduktioner; det ville også i endnu højere grad have understøttet dansk eksport af grønne løsninger inden for bl.a. vindkraft og energieffektivitet.

Desværre ønskede kun få lande ud over Danmark at gå højere end 55 pct. Alternativet havde dermed været at stå uden en aftale. Det er således en sejr, at vi nu har et juridisk bindende mål på mindst 55 pct.; det lå ikke i kortene, da vi begyndte at forhandle. EU skal over de næste 9 år reducere mere, end der er reduceret i de seneste 30 år. Det er meget ambitiøst.

I 11. time kom aftalen desuden til at indeholde et loft over, hvor stor en andel af målet der kan opfyldes ved øget CO₂-optag fra f.eks. skovrejsning. Det er godt, fordi det sikrer, at man ikke bare hviler på laurbærene i reduktionsindsatsen, hvis optaget skulle stige.

Et andet centralt element set fra dansk side har været at sikre, at målet om klimaneutralitet senest i 2050 blev lovfastsat, og at man i tillæg hertil fik tilføjet en ambition om, at EU skal have negative emissioner herefter – altså at optag skal overstige udledninger efter 2050. Begge dele lykkedes.

Vi havde gerne set, at klimaneutralitetsmålet ikke bare kom til at gælde for EU samlet, men også for medlemsstaterne hver især. Dette var der imidlertid stor modstand imod fra en gruppe af lande, og det endte med, at der hverken var tilstrækkelig opbakning til det i Rådet eller i forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Et tredje vigtigt element, som man fra dansk side stod i spidsen for, var, at der skulle fastsættes en proces for, hvordan EU's delmål for CO₂-reduktion i 2040 skal vedtages. En proces, som vil være i overensstemmelse med Parisaftalens ambitionscyklus, og som sikrer, at vi får fremlagt delmålet senest i 2024.

Det var desuden på baggrund af en dansk indsats, at det efter dansk forbillede lykkedes at sikre virksomheders og brancheorganisationers involvering i den grønne omstilling gennem europæiske klimapartnerskaber. Denne indsats foretog vi i tæt samarbejde med Det Konservative Folkepartis medlem af Europa-Parlamentet, Pernille Weiss.

Enkelte partier havde gerne set endnu højere ambitioner i den europæiske klimalov. Alt taget i betragtning synes jeg dog, at vi opnåede et fornuftigt kompromis. Fra dansk side fik vi en række prioriteter igennem, som alle styrker ambitionsniveauet. Den danske indsats har uden tvivl styrket EU's klimalov.

Det har fra begyndelsen været en prioritet for mig at få klima højt op på Kommissionens dagsorden. Med covid-19-krisen kom den grønne dagsorden under pres, men regeringen har kæmpet aktivt for, at Kommissionen har fastholdt fokus på den grønne omstilling, og at den europæiske grønne pagt skulle være en drivende kraft i EU's genopretning.

Aftalen om genopretningsplanen og EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027, hvor mindst 30 pct. af de samlede udgifter skal målrettes klimatiltag, slog endnu engang fast, at den grønne omstilling ikke blot er vigtig for regeringen, men også for Kommissionen og for de øvrige europæiske lande.

Med enighed om den europæiske klimalov er rammerne nu på plads for, at Kommissionen til sommer kan fremlægge lovgivningspakken »Klar til 55«-pakken. Der er lagt op til en historisk modernisering af klima- og energilovgivningen, som skal være med til at udmønte EU's opjusterede klimamål for 2030. Det er endnu ikke helt fastlagt, hvordan de enkelte forslag i pakken indholdsmæssigt kommer til at se ud. Jeg vil dog gerne fremhæve en række af regeringens prioriteter og indsatser på klima- og energiområdet.

Regeringens prioriteter og indsatser

Overordnet er det vigtigt for os, at pakken udmøntes så ambitiøst og omkostningseffektivt som muligt, og at den sætter EU på sikker kurs – ikke kun mod at nå 2030-målet, men også mod klimaneutralitet senest i 2050.

Regeringen har allerede sendt en række høringssvar til Kommissionen og arbejder løbende for at påvirke udformningen af kommende forslag og vinde opbakning til de danske synspunkter i forskellige fora.

På klimaområdet arbejder regeringen aktivt for, at EU's kvotehandelssystem fortsat er hjørnesteinen i klimareguleringen. I en årrække var kvotehandelssystemet præget af en lav kvotepris. Det har nylige reformer rettet op på. I dag ser vi, at kvotehandelssystemet er med til at drive den grønne omstilling i EU, og at kvoteprisen er markant på vej op – selv under covid-19 har kvoteprisen været relativt stabil. En stærk kvotepris bidrager også til vores nationale 70-procentsmål.

Regeringen ønsker at fortsætte den gode udvikling ved at styrke og udvide systemet. Det vil sikre mere ensartede CO₂-priser på tværs af sektorer og en mere omkostningseffektiv omstilling. Regeringen støtter derfor, at vejtransportsektoren og opvarmning i bygninger bliver omfattet af kvotehandelssystemet – og at negative emissioner fra f.eks. fangst og lagring af CO₂ (CCS) integreres i systemet.

Det er samtidig vigtigt at understrege, at kvotehandelssystemet ikke skal stå alene. Det er helt centralt, at en stærk og udvidet brug af kvotehandel understøttes af anden lovgivning på klima- og energiområdet. Det gælder eksempelvis i forhold til regulering af CO₂-standarder for biler, energifektivitetsregler og styrkelse af reguleringen for vedvarende energi.

Revisionen af EU's kvotehandelssystem spiller også tæt sammen med de kommende forslag til en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme og revisionen af energibeskatningsdirektivet. Regeringen arbejder derfor for, at forslagene tænkes tæt sammen, og at de fremmer de rette incitamenter og hensyn.

På landbrugsområdet arbejder regeringen for en fælles klimaregulering i EU, der kan være med til at sikre, at landbruget kan nå yderligere reduktioner, og at det sker på lige konkurrencevilkår. For at kunne nå målet om klimaneutralitet er det væsentligt, at der sker en styrkelse af CO₂-optag i jorde og skove gennem teknologiske løsninger.

Vi ved også, at Kommissionen lægger op til at åbne byrdefordelingsaftalen og dermed øge de nationale reduktionsmål i de ikke-kvotebelagte sektorer. Her arbejder vi for, at alle lande i højere grad skal bidrage til at realisere målet, end det er tilfældet i dag, hvor der er lande med meget lave reduktionsmål. EU's enorme genopretningspakke, hvor der er afsat 550 mia. euro til klimatiltag, bør danne et godt grundlag for, at alle lande kan bidrage.

På transportområdet presser vi på for, at Kommissionen lancerer en konkret plan for udfasning af nye benzin- og dieselmotorer, og at det skal være muligt for ambitiøse lande at gå foran nationalt. Revisionen af CO₂-standarderne for lette køretøjer vil være et bærende element i regeringens arbejde med at udfase salget af nye benzin- og dieselmotorer i EU. Det er samtidig vigtigt, at omstillingen understøttes af udrulning af den nødvendige ladeinfrastruktur.

Energiområdet er især af betydning for den grønne omstilling, da sektoren udgør en væsentlig del af EU's udledninger. En omstilling forudsætter en accelereret udbygning af vedvarende energi i Europa. Direktivet for vedvarende energi er væsentligt i den forbindelse. For os er det derfor vigtigt, at EU's mål for vedvarende energi i 2030 hæves fra 32 pct., som det er i dag, til 45 pct. Det vil bidrage til, at energisektoren leverer en større del af EU's reduktionsmål og samtidig understøtter efterspørgslen efter grønne danske energiteknologier – til gavn for vækst og beskæftigelse i Danmark.

Udbredelsen af grønne brændsler såsom brint og elektrofuels fra vedvarende energi skal også fremmes. Her har vi en særlig indsats i gang på EU-niveau i form af deltagelse i IPCEI-projektet.

Samtidig ønsker vi, at EU øger målet for energieffektivitet i det endelige energiforbrug til 40 pct. Det kan bidrage til at øge efterspørgslen på energieffektive teknologier på områder, hvor danske virksomheder er markedsførende, f.eks. inden for produktion af termostater, pumpe-teknologi og isoleringsmaterialer.

Det er som nævnt for tidligt at sige, hvad lovgivningspakken konkret kommer til at indeholde. Kommissionen forventes at fremlægge sit forslag til en »Klar til 55«-pakke den 14. juli. Jeg vil derefter vende tilbage til udvalget om pakken og de enkelte forslag heri.

Rasmus Nordqvist: Tak for en grundig besvarelse. Det er netop, fordi ingen endnu kender Kommissionens forslag, at vi har spurgt til de danske prioriteter.

Man kan jo sige mange ting om, hvad der blev vedtaget med klimaloven. Det er godt, at den kom – og fantastisk, at målet blev højere end ingenting. Der kan dog stadig rejses kritik af loven, og Socialistisk Folkepartis grønne gruppe i Europa-Parlamentet kommer nok til at stemme imod dette, fordi det ikke er tilstrækkeligt. Der er så mange ting at sige, men jeg kan huske, at regeringens grund-

og nærhedsnotat om klimaloven sidste år gjorde det klart, at loven skal indeholde en meget klar proces for fastsættelse af EU's fremtidige klimamål, der er i overensstemmelse med Parisaftalens ambitionsmekanismer. Og det er noget af det, som ministeren er inde på med f.eks. 2040-målet. Jeg vil gerne høre, om man er blevet tilfreds med mekanismen? For vi skal ikke have flere slagsmål, hvor Danmark står alene som i spørgsmålet om en reduktion på 65 pct. Det skal netop være en ambitionsmekanisme. Hvad er ministerens kommentar til det?

Når vi taler om det fremtidige, er det naturligvis landbruget, der fylder. Det gør det også herhjemme. Der er lige kommet en nedslående rapport, som viser, at de 744 mia. euro, der blev givet fra 2014-2020, ikke rigtig har haft nogen effekt. Det er godt nok ærgerligt. Nu er man så ved at være færdige med forhandlingerne om en ny CAP, og det er ganske vist en anden ministers ressort, men der er jo klimaspørgsmål i det. Er man opmærksom på, at der skal være mere i »Klar til 55«-pakken, og at det ikke er tilstrækkeligt med det, der omfattes i CAP'en? Hvis vi skal nå målene, skal der gøres yderligere. Presser man fra dansk side på for det?

Signe Munk: Ministeren er inde på vigtigheden af, at kvotehandelssystemet bliver endnu mere vel fungerende. Vi ser positive tendenser til en højere kvotepris for de sektorer, som er omfattet af kvotesystemet i dag, og det er en vigtig pointe, ministeren har: Når der skal indlemmes flere sektorer i kvotesystemet, medfører det en højere pris for udledning generelt. Det er også Socialistisk Folkepartis udgangspunkt.

Vi har besluttet med klimaloven, at kvoteannulleringer ikke tæller med i det danske klimaregnskab. Vi foretager dog fortsat en række kvoteannulleringer med samme argument som altid: at det vil reducere ud i tid. Jeg tror, at vi annullerer kvoter for 0,8 mio. tons CO₂. Men når ministeren nu fremfører pointen om, at kvotesystemet skal opstrammes, hvordan forholder han sig så til de kvoteannulleringer, der foretages i dag? For alt andet lige bliver præmissen og forudsætningerne i systemet fremover ændret, hvis ministeren får magt, som han har agt, og kvotesystemet bliver strammet op og ændret.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Det sidste spørgsmål er jeg ikke helt sikker på, at jeg forstår. Signe Munk må komme nærmere ind på, hvad hun mener med det. Er vi ikke enige om, at det vi gør nu med kvoteannulleringer, er meget fornuftigt? Om vi også står i en situation i fremtiden, hvor det stadig vil være fornuftigt, efter at der er strammet op, er meget vanskeligt at sige. Det kommer an på, hvor meget der er strammet op. Det kunne også være, at vi faktisk kommer til at stå i en situation, hvor systemet oven i købet presser os til at reducere mere. Der er naturligvis også mulighed for at besvare spørgsmålet skriftligt.

Signe Munk: De kvoteannulleringer, som foretages i dag, får også betydning i fremtiden. Kvoteannulleringer medfører med sikkerhed en reduktion inden for samme år. Ministeren nævner selv, at det giver god mening at foretage kvoteannulleringer. Men mener ministeren, at det fortsat vil give mening – både hvad angår de kvoter, vi vil annullere i år, næste år og de følgende år? Vi skal forholde os til, at kvotesystemet bliver ændret, og om kvoteannulleringer fortsætter med at være et værktøj, vi vil bruge i Danmark. Det har jo også en økonomisk omkostning. Kunne pengene være brugt bedre alt i alt? Og ændrer det ministerens syn på kvoteannulleringer, at kvotesystemet står til at blive ændret?

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Det kan jeg simpelthen ikke svare på. Det kommer an på, hvordan det vil blive ændret. Jeg mener, at vi skal have så meget reduktion som muligt og på en så omkostningseffektiv måde som muligt. Det kan være, at jeg ikke forstår spørgsmålet, men jeg er i hvert ikke i stand til at svare på det, sådan som det bliver stillet. Lad os prøve at vende tilbage til sagen, når der foreligger et forslag.

Dernæst svar til Rasmus Nordqvist. Er vi hundrede procent tilfredse med, hvordan regimet for fastsættelse af nye delmål er kommet til at se ud? Nej, det er vi ikke. Regeringen havde andre idéer til, hvordan det skulle kunne foregå oftere og mere løbende. Men at der overhovedet er indføjet en proces med formuleringer i overensstemmelse med Parisaftalen er selvfølgelig et fremskridt. Jeg hæfter mig desuden ved, at vi får et rådgivende organ på europæisk plan som en form for pendant til Klimarådet med i processen.

Rasmus Nordqvist og jeg er nok enige om, at vi virkelig skal være opmærksomme på, hvad der sker i de kommende år. Formuleringerne er løse, og det er ikke altid så ligetil at finde ud af, hvad de egentlig betyder. Man kan også vende det om og spørge, om en reduktion på 55 pct. overhovedet batter nok til at nå målene i Parisaftalen. Hvordan kan man dermed både sige, at man lever op til Parisaftalen og 55 pct.? Jeg er helt med på, at vi bliver nødt til at forholde os kritiske fremover. Dog vil jeg fastholde det positive i, at vi overhovedet har fået indføjet en proces for, hvordan vi når målet. Alternativet var jo, at den slet ikke blev formuleret.

Så til spørgsmålet om landbruget. Nu må vi se, hvor de igangværende CAP-forhandlinger ender. De har været noget bøvlede. Det er ganske rigtigt ikke mit ressort, men al den stund at det, der vil blive besluttet, vil få stor indflydelse på mit ressort, har jeg selvfølgelig fulgt det nøje. Jeg ved, hvor hård en kamp vores egne relevante ressortministre har kæmpet. Vi arbejder virkelig for, at der kommer så ambitiøst et resultat som muligt ud af de CAP-reformer, som forhandles lige nu.

Der hvor vi forventer, at der kommer noget med tilknytning til »Klar til 55«-pakken, er til den søjle, der måske skulle laves i ITS. Jeg kan ikke se et scenarie for mig, hvor der lægges op til, at landbruget skal lægges ind under ITS med samme vilkår som f.eks. transport. Vi har fra dansk side støttet, at man kunne lave en separat søjle for landbruget, hvilket ville have den positive effekt, at det ville blive et redskab til at få sat en pris på udledning også for landbrugssektoren. Men jeg tror, at man må imødesee nogle ret hårde politiske slagsmål om sagen. Man vil her komme til at se mange af de samme interesser gøre sig gældende som i CAP-reformen.

Det bringer mig til at sige et par overordnede ord om de forhandlinger, vi nu går ind i, også bare for at forberede udvalget på nogle af de diskussioner, vi kommer til at skulle have med hinanden. Vi har desværre ikke en særlig god historik i EU, når det drejer sig om at forhandle ting, der har fordelingsmæssige konsekvenser i almindelighed og konsekvenser for byrdefordeling i særdeleshed. Sidst der blev forhandlet byrdefordeling, betød det, at man fra europæisk side ikke talte med en fælles europæisk stemme i de internationale klimaforhandlinger, hvilket vi ellers bør. Så jeg vil fra dansk side arbejde meget hårdt for, at vi holder uoverensstemmelserne efter forslagets fremsættelse i Bruxelles – eller hvor man nu sidder og forhandler – så EU efterfølgende kan tale med én stemme ved COP26-forhandlingsbordet. De slagsmål må ikke få en effekt for de mandater, vi giver EU-forhandlerne. Men der er en fare for, at det sker. Det er vi meget opmærksomme på fra dansk

side, og vi vil selvfølgelig – som vi altid gør – forsøge at lægge os der, hvor vi både er blandt de allermest ambitiøse og dem, der faktisk skaber resultater og prøver at holde sammen på det hele.

Processen om klimaloven har været meget opløftende, men en række advarselsslamper blinker. At det skulle tage så lang tid at blive færdige, er ikke godt nok. At der er sket det samme med CAP-forhandlingerne, er trods alt lettere at forstå, i og med at store asymmetrisk fordelte økonomiske interesser er involveret. Men klimaloven burde man kunne have forhandlet på plads hurtigt. Det var ikke for at lyde pessimistisk, men vi skal nok forberede hinanden på, at det er meget vanskelige forhandlinger, vi går i møde. Det vil afspejle sig i de danske prioriteter.

Rasmus Nordqvist: Jeg deler sådan set ministerens bekymringer. Det er også en af grundene til, at vi har indkaldt til dette samråd. Vi vil gerne have større klarhed.

Det bliver spændende at følge de næste skridt. For det første er man blevet enige om et mål, som i min optik ikke er i overensstemmelse med Parisaftalen. For det andet er jeg usikker på, om ambitionsmekanismen har muskler nok. Det er vigtigt at have COP26 med i overvejelserne. Mener ministeren, at EU står godt nok rustet til at lede på klimaområdet frem mod COP26? Er det en tilstrækkeligt stærk platform at stå på? – spørger jeg med bekymring i stemmen.

Den næste del er ambitionsmekanismen. Mener regeringen, at den er god nok? Der henvises jo til Parisaftalen, men vil man tage hensyn til alle ord i den?

Signe Munk: Mener ministeren, at energieffektiviseringsmålet på 40 pct. burde være bindende? Hvordan kan det fremme energieffektiviseringsindsatsen bredt i EU? Den del af energieffektiviseringsindsatsen, der faktisk er bindende, er energispareforpligtelsen på 0,8 pct. Mener ministeren, at den bør hæves?

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Til Rasmus Nordqvist vil jeg sige, at EU står stærkt, stærkere end nogen andre i verden. Er det så tilstrækkeligt? Jeg kunne da også godt ønske mig, at vi stod endnu stærkere. Jeg kunne godt ønske mig højere mål, og at nogle af de mekanismer, vi talte om tidligere, var endnu stærkere.

Jeg frygter, at det værste, der kan ske for EU, er, hvis vi ikke står samlet. Og det gør vi ikke, hvis vi ikke får vores forhandlere afsted med et ordentligt mandat til COP26. I nogle tilfælde er der sket det, at de er blevet taget som gidsler i nogle interne forhandlinger, og det ser jeg som den største trussel lige nu. Hvis man ser isoleret på, hvad vi faktisk har vedtaget, så kan vi prøve at sammenligne vores 55 pct. med nogle af de andre store udledere i verden. USA har ganske vist sagt 50-54 pct., men det er sammenlignet med 2005. Det svarer faktisk kun til 43 pct., hvis man sammenligner med 1990, ligesom EU gør. I Danmark er vi på 70 pct. Kina, som jo er verdens største udleder, har en ambition om at toppe i 2035 – først derefter skal de begynde at reducere deres udledninger. Det er ret bekymrende, men samtidig understreger det, at Europa bestemt er frontløbere.

Finansieringsdelen kommer til at betyde mindst lige så meget som reduktionsmålene: Hvordan sørger vi for, at verdens rigeste lande får hjulpet de fattigste med både klimatilpasning og reduktionsforanstaltninger? I København blev det jo aftalt, at man skulle give 100 mia. dollars om året fra 2000-2025. Det levede man desværre ikke op til.

Man kan gøre det op på forskellige måder. Nogle tæller lån med i donationerne. Men det at låne penge ud, som skal betales tilbage med renter, er efter min mening ikke det samme som at give. Det er ikke sådan, jeg betragter det, når jeg har et mellemværende med min egen bank. Det er ikke en gave, som de giver mig. Så man kan ikke rigtig bebrejde udviklingslandene, at de føler sig uretfærdigt behandlet. På det punkt skal EU forbedre sig. Også på dette punkt gør vi mere end resten af verden, men er det nok? Jeg håber, at vi opprioriterer inden COP26. Heldigvis bidrager en række lande, herunder Danmark, rigtig meget. Men hvis ikke EU får rykket den del i den rigtige retning, så tror jeg, at det kan have en meget stor og negativ effekt på vores muligheder for at opnå en ordentlig aftale på COP26. Man skal lige huske på, at reduktionsmålene faktisk ikke er det, som fylder mest i forhandlingerne. Det er oftest omfordeling; enten direkte midler eller kvoter, der overføres mellem sektorer, som regel under artikel 6.

NOT Vi oversender et skriftligt svar med en grundigere vurdering af sproget vedrørende delmålet. Overordnet er det godt, at vi har fået disse referencer ind, og at vi overhovedet har fået et system; men nej, det er selvfølgelig ikke bindende i så høj grad, som Rasmus Nordqvist og jeg kunne ønske os.

Til Signe Munk: Man kunne frygte, at bindende energieffektivitetsmål ville føre til for lidt fleksibilitet og dermed ikke de bedste reduktioner. Nu foreligger der ikke noget forslag herom. Hvis det kommer, tager vi selvfølgelig stilling, men jeg udtrykker ikke nogen holdning før da. Her handler det udelukkende om at få EU til at drive energieffektiviteten i højere grad, end det er tilfældet i dag. Det handler naturligvis om at bruge mindre energi, men vi har også store erhvervsinteresser involveret. Relevante danske aktører, virksomheder og andre, har rost regeringen for vores udmelding.

Kim Valentin: Jeg vil følge op på spørgsmålene fra Socialistisk Folkeparti: Venstre gik til forhandlingerne i Europa-Parlamentet med

- en prioritet om, at reduktionsmålet skulle op på 65 pct.
- klimavægtning med nærhedsprincippet eller proportionalitetsprincippet som model
- en 2040-målsætning
- mulighed for sanktioner mod de lande, der ikke lever op til målsætningerne, med budgettet som model

Jeg vil spørge til det sidste. Hvad er ministerens holdning til sanktionsmuligheder, og hvad har man egentlig nået på den front? Er vi kommet nogen vegne?

Rasmus Nordqvist: Jeg ser frem til det skriftlige svar om ambitionsmekanismen, for det er jo det vigtige, og vi brugte også meget tid på det i den hjemlige klimalov. Det handler om, hvordan vi hele tiden sørger for en fremskrivning, for det slutter jo ikke desværre ikke i 2030 – gid det var så vel, at man kunne sætte et flueben på det tidspunkt.

Det er ofte blevet udtrykt, at EU ikke må blive for konkurrenceforvridende og stille for hårde krav til industrien, for så kan alle andre lande i verden bare køre løs. Modargumentet har så været, at Europa dog i nogle år frem har ret mange borgere og dermed også mange forbrugere. Vi skal udnytte, at vi stadig har den økonomiske magt, der følger af det. Har regeringen været i kontakt med Kommissionen angående Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) og en dansk position herom?

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Til Kim Valentin: Godt spørgsmål. Når det er uheldigt, at det er endt med, at kun EU som helhed og ikke medlemslandene hver især skal leve op til målene, er det, fordi det gør det ganske svært at sanktionere de enkelte lande. Det er dog blevet skrevet ind, at Kommissionen skal overvåge, om det går i den rigtige retning i de enkelte lande, og foretage evalueringer. Kommissionen vil så naturligvis kunne påpege over for et enkelt land, hvis det ikke foretager sig tilstrækkeligt. Men der er ingen sanktionsmuligheder. Til gengæld har vi fået en ny rådgivningsmekanisme, en pendant til Klimarådet, som skal være med til at vurdere, om EU er på rette spor. Hvis det viser sig ikke at være tilfældet, vil Kommissionen så være forpligtet til at præsentere tiltag, der bringer unionen på ret kurs. Der vil være tale om lovgivningsmæssige tiltag, som kan håndhæves efter de kendte regler, hvor man altid kan indlede en traktatkrænkelsessag, og når der er økonomi involveret, vil man også kunne sanktionere. Så det er måske ganske fornuftigt, men meget kommer som sagt til at afhænge af, hvor ambitiøs »Klar til 55«-pakken bliver. Hvis det, man vedtager, ikke er særlig ambitiøst, kan det jo være ligegyldigt med skrappe sanktionsmuligheder.

Så er der spørgsmålet om Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). Det er en gammel snak, der handler om, hvordan man undgår karbonlækager, og hvordan man undgår, at vi indfører lovgivning i vores egen del af verden, som betyder, at det bliver så dyrt at producere her, at varer i stedet produceres i andre dele af verden for at blive eksporteret til os. Det er et problem, vi kender til internt i EU i almindelighed, men i forhold til Kina og andre asiatiske lande i særdeleshed. Når vi hæver reduktionsmålene, presser vi naturligvis den europæiske industri, men vi forestiller os, at der skal indføres en grænsejusteringsmekanisme, hvor man lægger skat på produkter udefra, som ikke lever op til de europæiske krav.

Regeringen bakker op om den grundidé. Men der er et »men«, for vi skal passe på, at det ikke bare bliver en måde at indføre protektionisme på. Det har vi ingen interesse i. Ud over at det ikke er særlig godt for verdensmarkedet og verdens udvikling, vil det betyde, at andre lande – f.eks. Kina og USA – gør det samme mod EU, og så er det ikke klimaet, der vinder i sidste ende. Vi skal tænke os godt om.

Signe Munk: Tak for svar og overvejelser fra ministeren. Med hensyn til kvotehandelssystemet, som ministeren ikke rigtig kom ind på, er der også hele skibsfarten. Som jeg forstår regeringens høringssvar til Kommissionens model, lægger regeringen op til en model, hvor det kun er skibsfarten mellem havne i EU, som kommer til at indgå i kvotehandelssystemet. I Socialistisk Folkeparti vil vi gerne have al skibsfart i EU's farvande omfattet, så vi kan presse på for den nødvendige omstilling af international skibsfart. Hvad er baggrunden for regeringens position, og kunne regeringen overveje en anden position?

Rasmus Nordqvist: Tak til ministeren for tilgangen her i dag. Der er både begejstring og skuffelse over klimaloven. Som ministeren ved, er jeg ofte ganske skeptisk, indtil jeg ser, hvad der faktisk sker. Det er jeg også her, så jeg håber på en tilkendegivelse fra ministeren om, at man vil inddrage Folketinget endog meget tidligt i disse drøftelser, altså lige så snart vi ved, hvad der kommer fra Kommissionen, så vi kan finde ud af, hvordan vi skal agere fra dansk side. Det handler også om at tale med landene enkeltvis, ikke kun i Rådet.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Jeg håber, at I sender en venlig tanke til mine hårdtarbejdende ansatte den 14.-15. juli, når I ligger på strandene og drikker piña colada, mens vi andre læser tykke rapporter fra Bruxelles. Vi kommer helt sikkert til at diskutere det meget grundigt sammen. Dels er der alle de formelle procedurer, hvor jeg skal have mandat i udvalget, dels har jeg sandelig også planlagt en meget grundig yderligere inddragelse med tekniske gennemgange, nærmest så meget medlemmerne ønsker. Det kan jeg godt give håndslag på.

Angående IMO og søfart er regeringens holdning den, at det allerbedste ville være global regulering. I de forhandlinger, der foregår nu, har regeringen anlagt den umiddelbare strategi, at det er bedst med trinvis skridt. Først intern regulering i EU, hvorefter vi håber, at vi kan få presset IMO ad den vej. Lykkes det ikke, må vi genoverveje situationen og se, om det er muligt eller formålstjenligt at gå længere, også inden for EU. Fordi dansk skibsfart går forrest, er det også i dansk interesse, at der kommer ambitiøse regler på området.

FO Punkt 2. Momsfritagelser af varer og ydelser i krisesituationer

– *Drøftelse*

KOM (2021) 0181

KOM (2021) 0181 – bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20) – bilag 649 (kommenteret dagsorden)

Skatteministeren: Jeg forelægger sagen til forhandlingsoplæg. Den drejer sig om en styrkelse af det fælles og koordinerede EU-beredskab til håndtering af krisesituationer som den igangværende covid-19-krise. Udvalget blev i sidste uge onsdag den 16. juni orienteret om sagen. Jeg henviser desuden til det oversendte samlenotat.

Forslaget

Som udvalget blev orienteret om, drøftede Økofin-rådet den 18. juni et forslag, som giver EU mulighed for momsfri leveringer og import ved indkøb af varer og tjenesteydelser, der skal doneres til kriseramte EU-lande. Forslaget vil således betyde, at Kommissionen og EU-agenturer i krisesituationer moms frit kan modtage leveringer fra EU-virksomheder og importere fra lande uden for EU. Det foreslås, at disse lempelser bliver tidsbegrænsede, og at de dermed vil gælde i alle fremtidige krisesituationer. Som eksempler på varer og ydelser er i forslaget nævnt testudstyr, masker, telte, sandsække, fødevarer og produktudvikling.

Regeringens holdning

Regeringen er enig i, at exceptionelle krisesituationer af særligt vidtrækkende karakter som covid-19-krisen kan skabe et behov for, at EU kan reagere hurtigt og effektivt. Vi finder dog, at forslaget i sin nuværende form er for vidtrækkende, og at moms fritagelserne bør begrænses til exceptionelle kriser, som de enkelte EU-lande antages ikke at kunne håndtere selv.

Forhandlingssituationen

Trods udestående spørgsmål til forslaget i dets nuværende form viste det sig på økofinrådsmødet den 18. juni tydeligt, at der er opbakning til at arbejde videre med en snarlig vedtagelse af en smalere version af forslaget, som er begrænset til exceptionelle kriser som covid-19-krisen.

FO *Regeringens forhandlingsoplæg*

En smal version af forslaget med en klar og snævrere definition på typen og omfanget af kriser er i overensstemmelse med regeringens tilgang til håndteringen af covid-19-krisen. Regeringen kan derfor støtte en snarlig vedtagelse af et forslag, der er begrænset til moms fri import og leveringer i exceptionelle krisesituationer af særligt vidtrækkende karakter som covid-19-krisen.

Rasmus Nordqvist: Man lægger i en vis forstand op til at lovgive med tilbagevirkende kraft, og det er jo altid farligt. Derfor er jeg glad for, hvad der står i afsnittet om regeringens holdning. Jeg håber, at man kommer langt med den position. Når der er tale om særlige krisesituationer som covid-19, er det vigtigt at være meget præcis. Det har vi lært af det sidste år. Det handler om at lægge snittet rigtigt. Socialistisk Folkeparti bakker op om forhandlingsoplægget.

Jeg har to spørgsmål: Er der opbakning blandt de andre lande til at genoptage forhandlingerne om et mere generelt forslag på et senere tidspunkt? Og gælder moms fritagelsen alene for vareindkøb, eller er tjenesteydelser også omfattet?

Kim Valentin: Venstre støtter også forhandlingsoplægget. Jeg vil gerne have uddybet en ting: Vil dette gælde for evigt, eller er der en solnedgangsklausul? Det vil måske være fornuftigt med en solnedgangsklausul, for definitionen på en krise har det med at ændre sig fra tid til anden. Det er måske meget rart, at man ikke har aftalt noget, der gælder for evigt, så man kan foretage en revision på et tidspunkt.

Skatteministeren: Først til Rasmus Nordqvist: Både varer og tjenesteydelser vil være omfattet. Og belært af vores erfaringer med kriser er der selvfølgelig gjort en indsats for at gøre forslaget så præcist som muligt.

Dernæst til Kim Valentin: Der er tale om en tidsubegrænset ordning. Her har vi lært af covid-19 og de forfærdelige forhold, som vi ikke må glemme fortsat hærger i Europa.

Den fungerende formand: Der er ikke flere, som har bedt om ordet, men vi har modtaget en meddelelse på skrift fra Enhedslisten, som jeg vil læse op:

»Enhedslisten støtter regeringens forhandlingsoplæg med en bemærkning om, at Enhedslisten deler flere af de bekymringer, som regeringen nævner i sin holdning i samlenotet. Det bør fremgå tydeligt, hvilket mandat EU får, altså i hvilke typer af situationer momsfrigørelsen kan anvendes. Det bør være i krisesituationer, hvor menneskeliv er truet, som de eksempler Kommissionen selv har fremført i deres præsentation af forslaget. Vi går ud fra, at EU får kompetence til at indkøbe varer og tjenester, der kan redde menneskeliv, og ikke til offensive indgreb, eksempelvis i forbindelse med terrorangreb. Enhedslisten støtter, at regeringen går til forhandlingerne med et ønske om en realistisk implementeringsfrist samt et skøn over de økonomiske omkostninger for medlemslandene af forslaget. Enhedslisten så ideelt set gerne, at regeringen lagde vægt på ovennævnte forhold, men støtter regeringens forhandlingsoplæg uagtet det forhold.«

Jeg konkluderer, at der ikke er et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Udg. Punkt 3. Modtagelse af deputation fra Political Festival of Europe vedr. festival 2022

EUU alm. del (20) – bilag 602 (henvendelse af 9/6-21 fra Political Festival of Europe vedr. afholdelse af folkemøde)

Den fungerende formand: Vi havde programsat et punkt 3 med modtagelse af en deputation fra Political Festival of Europe, men de har selv valgt at udskyde foretrædet og kommer i stedet på tirsdag efter statsministeren.

Mødet sluttede kl. 14.05.